

INSTYTUT MEDYCYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA

91-348 Łódź, ul. Św. Teresy 8
<http://www.imp.lodz.pl>
tel. + 42 631 45 76
mail: irenasta@imp.lodz.pl

prof. dr hab. med. Irena Szadkowska-Stańczyk
Zakład Epidemiologii Środowiskowej

8. 01. 2020 r.

RECENZJA

**osiągnięcia naukowego oraz aktywności i dorobku naukowego w
postępowaniu habilitacyjnym
doktor nauk medycznych Anny Gawron-Skarbek**

Dr Anna Gawron-Skarbek ukończyła w 2003 roku studia magisterskie na kierunku zdrowie publiczne w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi. Po odbyciu stacjonarnych studiów doktoranckich w tej uczelni w 2008 r. otrzymała etat asystenta w Zakładzie Higieny i Promocji natywnej Zdrowia Katedry Higieny i Epidemiologii i z tą jednostką związała swoją dalszą karierę naukową przechodząc kolejne jej szczeble aż do stanowiska adiunkta. W 2008 r. uzyskała stopień doktora nauk medycznych na podstawie rozprawy doktorskiej nt: „ Ocena całkowitej aktywności oksydacyjnej surowicy krwi u zdrowych mężczyzn oraz u pacjentów z chorobą niedokrwienną serca w kontekście podejmowanej przez nich aktywności ruchowej ” za którą uzyskała wyróżnienie.

Habilitantka w okresie pracy zawodowej odbyła także liczne szkolenia i kursy doskonalące metodykę nauczania nauczycieli akademickich a także studia podyplomowe: „Zarządzanie projektem badawczym i komercjalizacja wyników badań”.

Ocena osiągnięcia naukowego wg Art.16 ustawy z dnia 14 marca 2003(Dz.U.2016 poz.882)

Tytuł osiągnięcia: „Całkowita zdolność antyoksydacyjna osocza i śliny w formie natywnej i niezależnej od kwasu moczowego – związek z dietą, wysiłkiem fizycznym i ryzykiem sercowo-naczyniowym.”

Na osiągnięcie naukowe składa się cykl 5 publikacji wyraźnie spójnych tematycznie, dotyczących potencjału antyoksydacyjnego, metod oznaczania oraz czynników mających wpływ na jego poziom. Cztery prace oryginalne i jedna przeglądowa zostały opublikowane w latach 2017-2019 a Habilitantka była pierwszą autorką w „każdej z nich. Prace oryginalne zostały opublikowane w czasopiśmie recenzowanych i posiadających wskaźniki wpływu od 1,4 do 4,2 w tym wysoko ocenianych takich jak *Nutrients* czy *Molecules*. Łączna punktacja prac stanowiących osiągnięcie wynosi: IF=10,89 i MNiSW=114.

W autoreferacie Habilitantka podała że nadrzędnym celem naukowym prac stanowiących Jej osiągnięcie naukowe była ocena możliwości diagnostycznej różnych płynów ustrojowych w ocenie całkowitego potencjału antyoksydacyjnego (ang. TAC) z uwzględnieniem związku TAC z dietą, aktywnością fizyczną i innymi czynnikami ryzyka chorób układu krążenia. Realizację tak sformułowanego celu potwierdza treść publikacji, które pokrótce omówię.

W pracy opublikowanej w *Redox Reports* (IF=2,167) w 2018 r. „A comparison of native and non-urate Total Antioxidant Capacity of fasting plasma and saliva among middle aged and older subject.” Habilitantka oznaczała TAC w formie natywnej łącznie z kwasem moczowym i po usunięciu kwasu moczowego w ślinie i osoczu 83 osób - uczestników Akademii Zdrowego Starzenia, którzy wyrazili zgodę na badanie. U badanych poza wiekiem i płcią określono parametry antropometryczne, zachowania zdrowotne, w tym aktywność fizyczną, palenie tytoniu, dietę oraz występowanie chorób przewlekłych i ich leczenie. Istotą przeprowadzonych badań było wykazanie korelacji między badanymi parametrami TAC w ślinie i osoczu. Habilitantka zachowując ostrożność wnioskowania wykazała, że ślina może być rozważana jako materiał diagnostyczny dla oznaczania niektórych wskaźników potencjału antyoksydacyjnego ale jednocześnie omówiła ograniczenia metodyczne przeprowadzonych badań.

W publikacji z 2017r. w *Nutrients* (IF=4,196) „Dietary vitamin C,E and beta-Carotene intake does not significantly affect plasma or salivary antioxidant indices and salivary C-reactive protein in older subjects.” przedstawiona została zależność między spożywanymi w zwyczajowej diecie witaminami C,E i beta-karotenu a poziomem TAC w ślinie i surowicy oraz białka C-reaktywnego w ślinie jako wskaźnika stanu zapalnego. Badaniem objęto 80 osób starszych. Do oceny składników odżywczych w diecie zastosowano wystandaryzowane narzędzia pomiarowe. Niejasny był dla mnie podział na grupy badawcze o niższym i wyższym poziomie spożywanych witamin ale istotne dla realizacji celu badania były wyniki analizy korelacyjnej obejmujące całą grupę badaną. W badaniu nie wykazano istotnego związku między poziomem spożywanych w diecie witamin a ocenianym w ślinie i surowicy TAC oraz poziomem w ślinie białka C-reaktywnego. Habilitantka, świadoma ograniczeń badania, sygnalizuje potrzebę dalszych analiz w tym zakresie dla potwierdzenia uzyskanych rezultatów.

Trzecia publikacja z cyklu ukazała się w 2018 r. w czasopiśmie *Molecules* (IF=3,098) „Plasma and salivary non-urate total antioxidant capacity does not depend on dietary vitamin C, E or beta-carotene intake in older subjects.” Badaniem objęto 56 osób z grupy opisanej w pierwszej pracy, ale w tym przypadku analizowano związek między spożywanymi w diecie składnikami a potencjałem antyoksydacyjnym osocza i śliny niezależnym od kwasu moczowego (Nu-TAC). Analizę danych przeprowadzono według schematu przedstawionego w poprzedniej pracy. Nie stwierdzono związku badanych składników diety z Nu-TAC.

Kolejna czwarta publikacja z 2018 roku, która ukazała się w polskim czasopiśmie *Problemy Higieny i Epidemiologii* nt. „Potencjał antyoksydacyjny śliny jako wyznacznik zachowań zdrowotnych.” to praca przeglądowa charakteryzująca wartość diagnostyczną śliny jako nośnika informacji na temat poziomu wybranych markerów antyoksydacyjnych na podstawie wyników opublikowanych dotychczas badań. Przegląd pokazuje niejednoznaczność wyników i skłania do podejmowania dalszych badań w tym zakresie.

Ostatnia piąta publikacja z 2019 r. ukazała się w czasopiśmie litewskim *Medicina* (IF=1,429) „The influence of eight-week cycloergometer based cardiac rehabilitation on serum antioxidant status in men with coronary heart disease: A prospective study.” Obserwacją objęto 36 mężczyzn z rozpoznaną chorobą wieńcową poddanych 8 tygodniowej rehabilitacji kardiologicznej polegającej na obciążaniu kontrolowanym wysiłkiem fizycznym. Oznaczano TAC w surowicy badanych dwukrotnie, przed i po ośmiu tygodniach treningu. Pomimo korzystnego wpływu zadanego treningu na wskaźniki sprawności pacjentów stwierdzono istotne obniżenie poziomu TAC. Habilitantka w przekonujący sposób przeprowadziła dyskusję wyjaśniając uzyskane rezultaty.

Pozostała istotna aktywność naukowa

Dorobek naukowy dr Gawron-Skarbek obejmuje 24 publikacje oryginalne, 1 pracę poglądową, 1 monografię i 1 rozdział w monografii oraz 2 skrypty. Ponadto dorobek uzupełniają 22 streszczenia doniesień zjazdowych, w tym 10 o zasięgu międzynarodowym. Łączna punktacja dorobku naukowego to IF=26,647 oraz punkty MNiSW=400. Po odjęciu prac stanowiących osiągnięcie naukowe punktacja jest następująca: IF=15,757, punkty MNiSW=286. W większości prac Habilitantka jest pierwszym autorem lub autorem korespondencyjnym. Pięć publikacji ukazało się w czasopiśmie międzynarodowych o wysokim wskaźniku oddziaływania. W trzech z nich Habilitantka była pierwszym autorem z dominującym udziałem w ich przygotowaniu. Publikacje z udziałem dr Gawron-Skarbek były 82 razy cytowane a wskaźnik Hirscha dla tych prac wynosi 4 (wg ISI Web of Science Core Collection).

Tematyka prac związana jest nie tylko z profilem naukowym Zakładu Higieny - jednostki w której zatrudniona jest Habilitantka ale także innych jednostek naukowych UM w Łodzi z którymi współpracowała.

Na uwagę zasługują opublikowane w latach 2008-2015 publikacje, poprzedzające prace zgłoszone jako osiągnięcie naukowe, dotyczące potencjału antyoksydacyjnego określanego u osób zdrowych i osób z rozpoznaną chorobą niedokrwienną serca. Prace te podobnie jak osiągnięcie naukowe zostały opublikowane w czasopiśmie o wysokim wskaźniku oddziaływania dając IF=15,757. Rozpatrywane łącznie prace dotyczące tej problematyki wskazują, iż Habilitantka od wielu lat konsekwentnie rozwija ten wątek badawczy i osiągnęła na tym polu sukces mierzony głównie publikacjami w renomowanych czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym.

Problematyka pozostałych prac badawczych Habilitantki dotyczy takich zagadnień jak:

- Zachowania zdrowotne różnych grup populacyjnych.
- Edukacja zdrowotna
- Społeczne, kulturowe i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia populacji
- Nowatorskie rozwiązania telemedyczne (udział w przygotowaniu 2 wniosków patentowych)

Prace dotyczące wymienionej problematyki ukazywały się w języku polskim najczęściej w czasopiśmie o zasięgu lokalnym takich jak Przedsiębiorczość i Zarządzanie, Problemy Higieny i Epidemiologii, Przegląd Lekarski czy Medycyna Sportowa.

Wyniki swoich badań Habilitantka prezentowała na licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Łącznie przedstawiła 22 referaty zjazdowe w tym 10 na konferencjach o zasięgu międzynarodowym.

Habilitantka była w latach 2013-2018 czterokrotnie nagradzana za osiągnięcia naukowe. Były to 3 nagrody zespołowe I stopnia i 1 II stopnia przyznane przez Rektora UMed za cykle publikacji dotyczące badań nad potencjałem antyoksydacyjnym.

Uczestnictwo programach badawczych międzynarodowych i krajowych

Dr Gawron-Skarbek przed obroną pracy doktorskiej była wykonawcą grantu promotorskiego przyznawanego przez MNiSW.

Habilitantka była także kierownikiem 1 projektu przyznawanego drogą konkursu dla młodych naukowców. Tematyka grantu dotyczyła badań nad potencjałem antyoksydacyjnym.

Ponadto była wykonawcą w projekcie finansowanym w ramach 7 Programu Ramowego UE Healthy Ageing Research Centre- HARC promującym badania naukowe związane z aktywnym i zdrowym starzeniem.

W 2018 r. uczestniczyła w projekcie dydaktycznym InterDoctorMen obejmującym organizację nowatorskich studiów doktoranckich dla menedżerów ochrony zdrowia.

Uczestniczyła także w projekcie dydaktycznym EDUMED SENIOR, związanym z organizacją nowego kierunku kształcenia „Koordynowana Opieka Senioralna”.

W ramach współpracy z Urzędem Miasta Łodzi Habilitantka pełniła rolę edukatora zdrowotnego w programie profilaktycznym ukierunkowanym na wczesne wykrywanie chorób układu krążenia wśród mieszkańców miasta . Ponadto dr Skarbek angażowała się w akcję prozdrowotną „A co ze zdrowiem studencie”, w ramach której określano wybrane parametry wydolnościowe stanu zdrowia młodzieży studiującej.

Aktywność dydaktyczna i organizacyjna

Obowiązki dydaktyczne Habilitantka wypełniała w ramach zatrudnienia na stanowisku adiunkta prowadząc zajęcia w ramach bloku higienicznego na wielu kierunkach takich jak: Zdrowie Publiczne, Dietetyka, Lekarsko-Dentystyczny i inne. Prowadziła także zajęcia dla studentów anglojęzycznych. Na wielu kierunkach była kierownikiem prowadzonych przedmiotów, odpowiedzialnym za program i materiały dydaktyczne. Ukończyła kilka kursów doskonalących umiejętności dydaktyczne nauczycieli akademickich. Jest autorem wielu materiałów dydaktycznych w tym monografii „Edukacja zdrowotna” oraz materiałów stosownych w e-learningu. Jest współautorem skryptu dla studentów „ Zdrowie Publiczne Seniorów”.

Habilitantka była promotorem 17 prac magisterskich i 4 prac licencjackich studentów różnych kierunków oraz recenzentem licznych prac z obu kategorii.

Dr Gawron-Skarbek pełni też rolę promotora pomocniczego w 3 przewodach doktorskich na Wydziale Nauk o Zdrowiu.

Od 2018 r. jest zastępcą opiekuna koła naukowego przy Katedrze Higieny i Epidemiologii.

Na podkreślenie zasługuje Jej współpraca w roli recenzenta z redakcjami wysoko ocenianych czasopism naukowych (m. innymi Nutrients i Molecules) dla których wykonała 8 recenzji artykułów.

Jest z wyboru członkiem Wydziału Nauk o Zdrowiu. Od 2008 r. jest członkiem Polskiego towarzystwa Higienicznego. Była członkiem Zarządu Oddziału Łódzkiego PTH, a obecnie została wybrana do Komisji Rewizyjnej jako zastępca przewodniczącego.

Otrzymała Srebrną Odznakę „ Za Zasługi dla Higieny” przyznaną przez Polskie Towarzystwo Higieniczne w 2019 r.

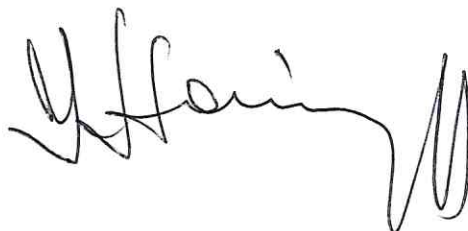
Jest laureatką I miejsca w konkursie „ Nowoczesne rozwiązania telemedyczne w opiece koordynowanej” za rozwiązanie konkursowe „ Ring Gazometryczny”.

Podsumowanie

Na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji stwierdzam, że dr med. Anna Gawron-Skarbek ma wartościowy, oryginalny dorobek naukowy udokumentowany 25 pracami oryginalnymi i 1 poglądową, z których 10, w tym prace stanowiące osiągnięcie naukowe, zostało opublikowanych w renomowanych czasopismach naukowych o łącznej punktacji IF=26,647. Prace zgłoszone jako osiągnięcie naukowe stanowią bezdyskusyjnie spójny tematycznie, wartościowy cykl, który mimo ograniczeń metodycznych wynikających ze specyfiki grup objętych badaniem, realizuje założone przez Habilitantkę cele i istotnie poszerza wiedzę odnośnie potencjału antyoksydacyjnego ocenianego w płynach ustrojowych oraz wytycza kierunki dalszych badań. Habilitantka od wielu lat konsekwentnie rozwija ten wątek badawczy i osiągnęła na tym polu sukces mierzony głównie publikacjami w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym .

Wysoko oceniam aktywność dydaktyczną dr Anny Gawron-Skarbek szczególnie Jej udział w przygotowywaniu programów i materiałów dydaktycznych dla różnych kierunków oraz współpracę jako promotor pomocniczy z doktorantami . Uważam również, że pozostała aktywność naukowa, w tym ekspercka, jest na dobrym poziomie i rokuje dalszy dynamiczny rozwój naukowy Habilitantki.

W konkluzji stwierdzam, że tak oceniane osiągnięcie naukowe przedłożone w postaci spójnego tematycznie cyklu 5 prac, jak i pozostały dorobek naukowy Habilitantki spełniają wymogi stawiane rozprawom na stopień doktora habilitowanego zgodnie z Art.16 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (DZ.U.2016, poz.882) i upoważniają mnie do postawienia Wysokiej Komisji przy Radzie Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosku o dopuszczenie dr med. Anny Gawron-Skarbek do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Łódź 8 stycznia 2020 r.

Recenzent: Irena Szadkowska-Stańczyk